

BAŞKAN -- Komisyon ne düşünüyor, efendim?

MEHMET HAZER (Kars) --- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN -- Hangi noktada beyefendi?

MEHMET HAZER (Kars) --- Takririn esbabı mucibesi değil, talep kısmının okunması daha uygundur.

BAŞKAN -- 77 sayılı Kanun açıktır. Bunlar gerekçeli önergelerdir.

Buyurun, Komisyon.

PLÂN KARMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ
ARİF HİKMET ONAT (Ordu Milletvekili) ---
Muhterem arkadaşlar; Fehmi Alpaslan arkadaşımız Hopa'da bir liman yapılması hususunu rica etmektedir.

Tetkik buyurmuşsanız, göreceksiniz ki, plânda yer ismi zikredilmiştir ve plâncılar bunu prensibolarak kabul etmişlerdir. Bütçe Komisyonunuz da bunu kabul etmiştir.

Alpaslan arkadaşımıza şunu söyleyeyim ki, Hopa limanı birinci dereceye alınmış bir limandır ve 1963 yılında inşasına başlanacaktır. (Alkışlar ve bravo sesleri)

BAŞKAN -- Efendim, her önergede aynı işlem yapılacaktır.

Buyurun Sayın Feyzioğlu.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI TURHAN FEYZİOĞLU (Kayseri Milletvekili) --- Önergeye iştirak etmiyoruz. Çünkü falan yerde şu iş veya liman yapılacaktır diye plânda zikredilmesi halinde buna benzer mahallî ihtiyaçlara dair önergeleri davet edecektir. Bunun için mümkün değildir.

Şunu arz edeyim ki, Türkiye'de bugün mevcudolan liman kapasitesi bir vardiye ve 8 saat çalışmak şartıyla yükleme ve boşaltma ameliyeleri mevcut duruma nazaran iki misline yakın bir rakam arz etmektedir. Buna ait rakamlar plânda gösterilmiştir. Bu itibarla 500 - 600 bin lira sarfiyle liman inşaatı yapmaktan ziyade 25 - 30 ve 40 bin lira sarfiyle durumumuzun Karadeniz bölgesinden başlayarak Akdeniz'de, Suriye hudutlarına kadar çeşitli yerlere barınaklar yapılması plânda esas olarak nazara alınmıştır. Bartın, Kefken gibi küçük liman ve barınakların inşaatları, 1963 yılında başlamak üzere plâna dercedilmiştir. Bunlar, 1963 yılı

programında ihalesi yapılacak işler meyanındadır.

BAŞKAN -- Sayın Alpaslan.

FEHMI ALPASLAN (Artvin) --- Muhterem arkadaşlarım; gerek Komisyon, gerekse Hükümetin verdiği izahata teşekkür ederim.

Arkadaşlarım; benim yalnız Hopa limanı üzerinde durmuş olmamı mücerret bir Hopa limanının ele alınmamış olması şeklinde telâkki ettiler. Halbuki, önergemın başında, Türkiye'de limanlar mevzuu plâna alınmamıştır, dedim. ondan sonra, şahsen çok yakın olarak bildiğim Hopa limanının da plâna alınmamış olmasının bir hata olduğunu açıklayabilmek için ele almış buluyorum.

Gerek Komisyon Sözcüsünün ve gerekse Hükümet adına konuşan sayın Feyzioğlu'nun verdikleri bilgiye göre, Hopa limanı hakikaten yalnız bir vilâyetin veya bir kazanın meselesi değildir, bütün bir doğu kalkınmasının hayatî ihtiyacına taallük eden bir limandır. Hopa limanı sadece iktisadi bir mevzu olarak, sosyal adaleet meselesi olarak değil, aynı zamanda burnumuzun dibinde olan Batum'a ikide bir Türk gemilerinin kaçması dolayısıyla, bunu bir millî haysiyet meselesi olarak ele alınmış ve dile getirilmiştir. Oraya, gemileri kaçırmaktan kurtaracak bir yükleme boşaltma tesisi yapılacak olursa bu durum önlenmiş olur. İhâ bir fantazi liman yapılması ısrarında bulunmak hatırdan geçmez. Yine Hopa'ya 35 milyon sarfiyle bir tesis, liman şeklinde yapılırsa, yapılacaksa böyle bir önerge vermeyi aklıma getirmez ve ortaya koymazdım. Bununla beraber Sayın Başbakan Yardımcısının yüksek huzurlarınızdaki izahatını memnuniyetle karşıladım. İçinde bulunduğumuz şartları takdir ediyorum. Bu itibarla önergemı yüksek huzurlarınızda geri alıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN -- Sayın Hasan Ali Türker, iki önergeniz de tarım ve hayvancılıkla ilgilidir. Birleştirilmesine müsaade eder misiniz?

HASAN ALİ TÜRKER (Balıkesir) -- Evet efendim.

PLÂN KARMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ
ARİF HİKMET ONAT (Ordu Milletvekili) ---
Efendim, emir buyurursanız, takrirlerin numaraları, okunmadan evvel belirtilsin?